

Л. М О Р О З

ТАКТИКА СКРІПЛЕНОГО ПІХОТНОГО БАТАЛЬйОНУ

ВИДАННЯ ВІЙСЬКОВОГО СЕКТОРА ЗЧ ОУН

1957

ОСНОВНІ ТАКТИЧНІ ПОНЯТТЯ.

АВАНГАРД - частина військ, що рухається на певній віддалі впереді головних сил колони, завданням яких є забезпечення від ворога головних сил війська на марші. Сила авангарду: - від 1/3 до 1/6 всього складу піхоти. /В залежності від віддалі до ворога - може бути і менша сила авангарду/.

АР'ЕРГАРД - частина колони, що має своїм завданням забезпечення відступаючих головних сил колони. В більшості випадків ар'єргарду придається тяжкі вогневі засоби на більш рухомій механічній тязі, а також інженерні війська.

БІВАК - називається розміщення військ під відкритим небом /в шатрах/, які повинні перебувати в частинній або повній бойовій готовості. Бівак повинен бути скритий від наземного й повітряного спостереження ворога.

БІЙ - в ширшому масштабі цього слова - з у д а р. Збройний зустріч між ворожими військами.

БОЙОВА ВИСАДНА ПЛОЩА - тимчасова площа, що служить для скорочення шляху - зв'язку, передачі наказів і донесень між командною інстанцією та летунськими з'єднаннями.

БОЙОВЕ ЗАВДАННЯ - визначає мету певного бою, яку вони повинні б осягнути. Одержуючий завдання у всіх своїх діях ні в якому разі не мусить забувати мети бою.

БОЙОВИЙ РОЗПИС /або розклад/ - регулює порядок підлеглості адміністративного керівництва військами, які знаходяться на полі.

БОЙОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ - В поняття бойового забезпечення входить; - безпосередня охорона кожної частини в кожний час її перебування на терені. Вмарші; - авангард, головний загін авангарду, піхотна головна застава, чолова охорона застави, пошуки, а також бічне прикриття /фланкгарди/. В наступі: - дальші і близькі бойові стежі, пошуки, обсерватори з обсерваційних командних пунктів, та дозорні. В обороні: - охоронна застава, чати й звичайні та секретні стійки /пости/. В час відпочинку: - сторожева охорона. Завдання кожного забезпечення /охорони/ зводиться до: забезпечення ч а с у й м і с ц я для керівництва військами, змоги розгорнення війська в належний бойовий порядок до бою.

БОЙОВІ ДОНЕСЕННЯ - це є звіт, що надсилається вищим військовим інстанціям в час бою. В бойових донесеннях подаються відомості про ворога, розташування своїх частин, місцевість або терен, наявність боєприпасів та ворожі і власні втрати.

ВКЛИНЕННЯ - називається успішне завершення власними силами фронтової атаки переднього краю /лінії/ бойових становищ ворога. Вклинення мусить продовжуватися з'єднанням посиленням всіх родів військ аж до осягнення проламання ворожої лінії.

ВІЙСЬКОВІ ВЛАСТІ з правом командування - військові інстанції від дивізії в гору /до корпусу і т.д/.

ВІДДІЛ - військова одиниця в силі до одного батальйону або полку.

ВІДТИНОК - частина терену, що обмежений по обох боках роздільними лініями /маркантними пунктами/ і призначений військовим одиницям для наступу та розвідки: - в наступі для руху вперед, в обороні: - не допустити підходу ворога.

ВЛОМ - тимчасове осягнення боєм вгнуття ворожого фронту, при якому ворожого фронту не розірвано.

ВІСЬ НАСТУПУ - головна умовна лінія, яка проходить вздовж наступу в глибоке запілля ворога.

ВІДСІЧ - форма бою, в якому підпускається ворога під сильний кинджально-перехресний вогонь піхотних вогневих засобів, за яким негайно слідує контратака, чи контрнаступ власних військ.

ВОГНЕВИЙ ПЛАН - устійнює завдання командирів всіх родів зброї /військ/, які повинні узгіднити ч а с, м і с ц е й боеприпаси, а також спосіб використання вогню своїх вогневих засобів по ворогові, наносячи йому максимально-потужний удар.

ВІДСТУП /відворот/ - плянове відтягнення власних сил на вигідніші позиції /становища/. Відступ переводиться тільки за наказом загальновійськового начальника, щоб такою пляновістю унеможливити безладну втечу.

ВИЧІКУВАЛЬНА ПОЗИЦІЯ - розташовання артилерії та тяжких піхотних вогневих засобів на вогневих становищах з тим, щоб з початком наступу підтримати наступаючу піхоту, а при обороні - негайно вдарити вогнем по ворогові.

ВИХІД З БОЮ - закінчення або тимчасове припинення бойових дій, з метою поновлення бою на більш вигідній ділянці фронту.

ГОЛОВНЕ ПОЛЕ БОЮ - найважливіша частина оборонних позицій, обмежена впереді "головною бойовою лінією" з боків - лініями розмеження, або маркантними пунктами; позаді - "останні гармати". Передпілля головного поля бою повинно бути опановане без жодних мертвих прогалів відповідно розробленим пляном вогню всіх родів зброї.

ГОЛОВНА БОЙОВА ЛІНІЯ - передній край головного поля бою, по якій розташовані передові піхотні частини.

ГАРЯЧИЙ ПУНКТ - витворюється в час оборонного бою в тому місці, де ворог концентрує всі свої сили й вогневий удар всіх вогневих засобів.

ГОЛОВНІ СИЛИ АВАНГАРДУ - більша частина авангарду, до складу якого належить основна маса піхоти. До великих з'єднань - входять тяжкі вогневі засоби танку, інженерні війська й частини зв'язку.

ГОЛОВНИЙ ЗАГІН АВАНГАРДУ - менша частина авангарду, що іде 1500-2000 м. впереді головних сил авангарду.

ГОЛОВНІ СИЛИ - військові частини всіх родів зброї, посуваються за авангардом, або впереді ар'єргарду.

ГОЛОВНА ПІХОТНА ЗАСТАВА - стрілецька сотня, яку виділюється від сильного головного загону авангарду. Вона посувається впереді загону на 100-1500 м. віддалі. При денному марші головну піхотну заставу посидюється роєм тяжких мінометів, а деколи і протипанцерною гарматою.

ГОЛОВНИЙ ПОСТ ЗВ'ЯЗКУ - призначається командиром /дивізії/ в напрямку найбільш інтенсивного надсилання донесень наказів, з метою заощадження часу і сил та забезпечення органам керівництва всіх можливостей відносно зібраних відомостей про дальші бойові дії.

ГРУПА СПРОТИВУ - твориться з мішаного військового з'єднання, що діють при маневрній обороні на відтинку - рубежі спротиву.

ДЕФЕНЗИВА - бойові дії військ, при яких вони обмежуються до оборони.

ДЕМОНСТРАТИВНИЙ БІЙ: - не є бій, метою якого є ввести ворога в заблудження. У військових наказах цей термін не вживається.

ДЕРЖАТИ "ДЕФІЛЕ" ВІДКРИТИМ - означає, розташувати свої частини перед "дефіле" настільки впереді в сторону ворога, щоб власні частини, які рухаються позаді мали вільний прохід через дефіле, або вийти з нього.

ОПЕРАТИВНИЙ ЗВІТ - має уложену форму в хронологічному порядку, який складається негайно по закінченні бою. Пишеться на підставі приміток взятих в час бойових дій, яким повідомляється вищих командирів.

ЗБРОЙНА ВІЙНА - числиться з того моменту, коли цивільні політичні чинники справу розв'язання важливого державного питання передають найвищим військовим штабам. Коли таке питання перебирають військові чинники, важливість його вони розв'язують способом збройної війни.

ЗАГАЛЬНИЙ НАКАЗ - вичерпуючий наказ, що віддається в усній чи письмовій формі всім підлеглим відділам й підрозділам.

ЗАКРИТИ "ДЕФІЛЕ" - означає, розташувати свої частини перед "дефіле" в самому дефіле або за ним, прийнявши оборону, щоб не допустити проходу наступаючому або відступаючому ворогові через "дефіле".

ЗОСЕРЕДЖЕННЯ ВОГНЮ - метод досягнення місцевої та тимчасової вогневої переваги над ворогом; тобто метод нападу власного вогневого удару на важливі цілі ворога.

ЗАГОРОДЖУЮЧИЙ ВОГОНЬ - підготовляється в обороні, звичайно перед головним полем бою; обчислення в просторі та в часі окремо від вогню тяжких піхотних засобів в тих випадках і на тих відтинках фронту, що їх піхота не спроможна боронити/нічний час, непроглядний терен і т.п./.

ЗАПІЛЬНА ПРОМІЖНА ПОЗИЦІЯ - організується тільки при маневреній обороні, щоб витягнути zagrożені частини із бою. Запільна проміжна позиція вказується військам командиром, який відповідає за відтинки, або ділянку того ж фронту.

ЗБІРНИЙ ПУНКТ ДЛЯ ЛЕГКОРАНЕНИХ - організується санітарною сотнею близько перев'язочних пунктів. Завданням його є: - на початках примістити а потім відправити ранених до шпиталів.

ЗАПІЛЬНИЙ ЗАГІН - менша частина ар'єргарду, якого підсилюється інженерними та більш рухомими військовими частинами. Запільний загін посувається за головними силами ар'єргарду на віддалі 1500 до 2000 м. від нього.

ЗАПІЛЬНА ОХОРОННА ЗАСТАВА - організується в силі одної сотні, що її виділяє командир запільного загону. Вона посувається за силами запільного загону на віддалі 100 до 1500 м.

КІННОТНА ПОХІДНА ЗАСТАВА - складається з одного роя одного підстаршини і семи кіннотчиків. Вони рухаються приблизно 1000 м. віддалі перед піхотною заставою /головного загону авангарду/: - скоками, від одного обсерваційного пункту до другого.

КІННОТНА ЗАПІЛЬНА ПОХІДНА ЗАСТАВА - посувається за піхотною запільною заставою при відступаючому марші /в тім самім складі й порядку, як кінна похідна застава авангарду/.

КОМАНДУВАННЯ - ділиться на вище та нижче. Вище командування, числиться від дивізії в гору.

КОМАНДУВАЧ /загальновійськовий начальник/ - який командує більшими військовими з'єднаннями /від дивізії вгору, або спеціальною бойовою групою оперативного значення/.

КОМАНДИР - функційне становище, що ним уповноважено одну людину керувати і провадити з'єднанням військ, відділом, чи підрозділом /менших або більших військових одиниць/.

КОМАНДНИЙ ПУНКТ - місце командира в бою. Командний пункт повинен бути замаскований і скритий від очей ворога /рух післанців і т.п./.

КОНТРНАСТУП - пляново підготований вогневий удар та рух вперед власних військ всіх родів зброї глибше розташованими резервами, з метою зайти в глибину позицій ворога.

КОНТРАТАКА - збройний удар, негайно здійснений по ворогові і його резервах, які розташовані безпосередньо перед власним краєм оборони. Мета - відкинути ворога з власної головної лінії оборони.

КОМАНДИ СПЕЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ - служать для охорони на місцевості границь бойових відтинків в обороні /сподіваних місць ворожого підходу, переважно в ночі/.

КВАТИРНЕ РОЗТАШУВАННЯ - розміщення військ по квартирам в населеному пункті.

КВАТИРНА ГРУПА - організується тоді, коли за посередництвом її можна прискіпити розміщення військ по квартирам, в такому порядку, щоб забезпечити спритне і своєчасне виладнання військ до відмаршу.

МОБІЛІЗАЦІЯ - переведення військових сил зі стану мирного у воєнний та зміна господарки держави з огляду на потреби війни. Проведення мобілізації значить: - доповнення й створення нових військових сил, транспортних середників, зброї, амуніції, вираду, військового майна і т.п., що потребується на час ведення війни.

МАРШОВА ГРУПА - з'єднання більшої кількості військових частин або відділів, що йдуть визначеним їм маршрутом, для захоплення догідних бойових рубежів /прим. при зустрічному бою/.

МАРШОВИЙ ПОРЯДОК - визначає, в якій послідовності повинні рухатися війська на марші в похідній колоні.

НАПРЯМ ГОЛОВНОГО УДАРУ - намічається при наступі своїх військ в тому місці, де легше досягти рішучого вислідку бою. Напрямок головного удару характеризується: - вузькими бойовими відтинками й зосередженням вогню всіх родів зброї, а також в тому числі і вогню з сусідніх фронтових відтинків. Завжди підтягається власні резерви. Вибір головного напрямку удару залежить від розташування сил ворога і терену.

ОПЕРАТИВНИЙ ПЛАН - охоплює оперативні заміри, мету і бойові дії, які виконують більші військові з'єднання. В оперативний план враховується - воля й наказ загальновійськового начальника для всіх родів військ, які беруть участь в одному і тому ж завданні, що планує захопити у ворога певний простір за час одного воєнного походу.

ОПЕРАЦІЯ - рухи й дії більших військових частин, перед, в час та після бою. Суть оперативної, чи тактичної дії полягає в тому, щоб здійснити задуману організацію певного бою, в якому візьмуть участь всі або частинно війська різного роду зброї.

ОФЕНЗИВА - заціпне або поновлене ведення війни, /більшого масштабу боїв/ розрахованих на означений протяг часу.

ОБ'ЄКТ НАСТУПУ - називається простір зайнятий ворогом, який повинен бути захоплений у висліді наступаючого бою. В масштабі батальйону об'єктом наступу вказується той простір, що його можна досягнути вогнем тяжкої піхотної зброї, як також можна визначити на місцевості.

ОПЕРАТИВНИЙ ПУНКТ /вузол спротиву/ - з'єднання декількох гнізд з різних родів зброї під одним командуванням на рівні головного загону авангарду.

ОПЕРАТИВНА РОЗВІДКА - доставляє розвідчий матеріал про ворога для власних оперативних інстанцій. Діяльність оперативної розвідки: - далекі ворожі об'єкти /залізні дороги, будови польових й постійних укріплень/, яка має за завдання обов'язково в'яснити і зосередження військ ворога. Оперативна розвідка виконується летунством, моторизованими розвідними відділами та армійською кіннотою/якщо така є/.

ПЕРЕДОВА ЛІНІЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ - це лінія, на якій виставляються чати і секретні стійки, що діють в характері охорони під час оборони власних військ.

ПЕРЕДОВА ПОЗИЦІЯ - в обороні має значення - перешкодити захопити ворогом пунктів перед лінією забезпечення, уможливити зорення для власних обсерваційних пунктів всіх тяжких вогневих засобів ворога, завести ворога в заблудження де знаходиться власна головна лінія оборони і змусити ворога до невдалого розгорнення своїх сил.

ПЕРЕДОВА ЛІНІЯ ОБОРОНИ або передній край оборони - суцільна лінія, якою командир військових частин забезпечує взаємний зв'язок всіх позицій оборони, з докладним визначенням ділянки місцевості, що обов'язково мусить бути втриманий військами в обороні.

ПОЛОСА - смуга бою включає в себе простір, на якому розташовані власні війська і об'єкт наступу аж в глибину розташування ворога. Ширина смуги при наступі батальйона приблизно 400 до 1000 м.

РОЗВІДКА ПОЛЯ БОЮ - заключається в постійній спостережанню за ворогом, перед, в час і після бою. Завдання розвідки поля бою зводяться до: - охоплення всіх тактичних міроприємств ворога відносно

своїх військ, вести нагляд за ворогом, виявити його слабкі місця, позиції ворожих тяжких вогневих засобів, рух його резервів і т.п.

РУБІЖ СПРОТИВУ/Межа спротиву/ - лінія, на якій війська стримують ворога не дозволяючи йому розгорнути власний рішучий наступаючий бій. Рубіж спротиву організується на вигідному місці, щоб мати поле нагляду за ворогом, вигідне поле обстрілу та змогу вдарити вогнем по шляхах підходу ворога.

РІШЕННЯ - являється результатом оцінки обставин та одержаного бойового завдання. Рішення повинно мати ясну, чітку й докладно визначену ціль бою, ясно й логічно висказану зверхнім командуванням. Рішення є найскладнішою точкою бойового наказу і являється нічим іншим для виконавців, ніж основою ідеї бою.

СТРАТЕГІЯ - по думці Клявзевіча це наука, яка подає спосіб здійснення боїв для досягнення головної мети збройної війни. Стратегічні вимоги зводяться до шукання і здійснення форм боїв на вирішальних напрямках, які забезпечили б успіх для перемоги війни. Правильне обчислення сили, часу й простору, це передумови стратегії. Закони її є докищо такі: прориви, оточення, несподіваність удару, мобільність військ і запеклість в боях з ворогом. В зв'язку з атомовою війною тепер опрацьовується нова стратегія.

СТОРОЖЕВИЙ ВІДТИНОК - займається скріпленням батальйоном. Основою сторожевого охоронення являються стрілецькі сотні. В залежності від бойового завдання, вони розташовуються на оборонних становищах або рубежі спротиву. Характер дій сотень на сторожевому відтинку: - стійка або рухома оборона, що буде залежати від підтримки їх охоронних частин.

СТОРОЖЕВА ЗАСТАВА -/полеві караули/ може бути в силі від одного роя до підсиленої чоти, залежно від обставин. Вони становлять опору для виставлених від них сторожевих стійок.

СТОРОЖЕВІ СТІЙКИ/полеві пости/ - складаються завжди з трьох во-яків - один з них призначається командиром стійки. Такі секретні стійки виставляється не більше, як 500 м. віддалі від сторожевої застави.

ТАКТИКА - наука, що подає способи практичного вживання військових сил в боях, та спосіб керівництва ними на полі бою. До тактики враховується всі розпорядження й чинності відносно виконання бою, маршу, квартирування та всіх міроприємств по забезпеченню військ в кожний час їх перебування на боєвих просторах.

ТАКТИЧНА РОЗВІДКА - має завдання розвідати докладніше зосередження ворожих сил, довжину і ширину фронту ворога. Головними виконавцями тактичної розвідки: - піхотні, кінні й моторизовані розвідчі загони.

ЧАСТИНИ ПРИКРИТТЯ ЗАПІЛЛЯ - називаються військові частини залишені при виході головних сил з бою, завданням яких є держати стик з ворогом, недопускаючи прориву головних сил ворога, забезпечивши відрив своїм головним силам від ворога.

ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ БОЮ ТА ЙОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

"Справжньою діяльністю, що своїм фізичним і моральним впливом охоплює мету в с і є ї в і й н и є б і й." /К.Клявзевіч/

Б і й, за визначенням Клявзевіча - є боротьба, що ставить своєю метою певне знищення ворога або придушення його.

Б о є м д о с я г а є т ь с я:

- знищення живої сили і матеріальних засобів ворога;
- здушення його моральної сили і здатності до спротиву в такій мірі, щоб ворог був свідомий непоборності протиставної йому потуги і визнав за даремне й неможливе даліше ведення війни.

С п о с і б, за допомогою якого війська здобувають максимально-го знищення ворога – називається видом бою.

Польовий статут передбачує такі види бою:

- наступальний /наступ/;
- зустрічний /зустріч/;
- оборонний.

Н а с т у п а л ь н и й б і й – застосовується з метою поразки, дезорганізації і знищення ворога на полі бою. Власні війська, опершись на потужність вогню всіх своїх технічно-бойових засобів, рухаються нестримно вперед, зламують ворожий спротив, забирають ворога в полон, змінюють досягнуті успіхи на місцевості /терені/, одноразово переслідуючи ворога аж до повного його знищення.

З у с т р і ч н и й б і й – це різноманітність наступального бою. Зустрічний бій має низку власних особливостей, в наслідок чого і став самостійним видом бою. Основна його особливість полягає в тому, що ворог не обороняється, а також наступає на зустріч військам свого противника. Вислід, в початках зав'язки бою обидва вороги володіють ініціативою, слідом чого першим завданням кожних наступаючих військ – боротьба за володіння ініціативою над ворогом.

Друга особливість зустрічного бою заключається в його швидко-му перебігові, несподіване змінення бойових обставин та їх невідомості. Основні завдання війська в зустрічному бою такі, як в наступальному, що зводиться до розгрому ворога по частинам, оточенню і повному знищенню на полі бою.

О б о р о н н и й б і й – застосовується в тих випадках, коли наступ неможливий або недоцільний. Оборона полягає в стійкому спротиві, метою морально й фізично знищити наступаючі сили ворога. Якщо ворогові вдасться зробити вклинення, чи вломитись за головну лінію нашої оборони, то його сили знищується рішучою контратакою. Оборона повинна бути незламною й непереможною для ворога. /В зв'язку з атомовою війною тепер існують і інші види бою, напр. бій безпосередньо з руху на ворожу оборону, бій в оточенню, атомовий бій на віддалі і інші/.

ХАРАКТЕРИСТИКА БОЮ

Не дивлячись на різницю мети наступального і оборонного боїв, вони мають низку загально-характеристичних рис. Одна з основних рис полягає в тому, щоб війська як в наступі так в обороні, мали достатню глибину свого розташування та їх бойових порядків.

Наприклад: глибина сучасної тактичної оборони з її всіма елементами досягає 30 клм. /атомова війна не вже змінила/. Глибина бойового порядку дивізії при наступі досягає 3-4 клм., а при прориві сильно зміцнених смуг ворога, глибина бойового порядку наступаючих військ дорівнює 6-7 клм./для піхоти, а для танків боеві порядки зовсім інші/.

Глибоким виладнанням військ при наступі намагаються створити такі умови, які забезпечили б зростання сили наступу за рахунок плянового введення в бій нових збройних середників з глибини розташувань власних військ. Крім цього, глибоке ешелонування військ в другу світову війну при наступі забезпечувало їх від контратак, чи контрнаступів з боку ворога.

Мета глибокого ешелонування військ бойових порядків в обороні полягає в тому, щоб на низці послідовних оборонних рубежів подавити силу наступаючого, а потім завдати сильний контрудар і змусити ворога припинити наступ. В основі ешелонування військ в бойові порядки, як в фронтальному напрямі, так і в глибину, лежить якість сучасної воєнної штуки.

Порожнеча поля бою, також складає характерну особливість боїв. В минулому, розташування ворожих військ було яскравовидне на полі бою. Сучасне розташування зовсім інше, - воно не має вже прямих яскравовидних і суцільних ліній оборони шаннів, ні густоти, стислих в'язкостей при наступі. Бойовий порядок військ не тільки зосереджується, але також і менші військові групи бувають зосереджені на просторах поля бою. Такі бойові групи, маючи метою здійснювати оборонні завдання, старанно маскуються в терені і боронять власні війська, які розміщені в головному терені оборони. Ясно, що вони мають безпосередній зв'язок і вогневу підтримку війська з головних становищ оборони, а також посередній зв'язок з артилерією, що допомагають їй здійснювати вогневі артилерійські удари по ворогові. В наступі - вони діють зовсім інакше, даючи кращі орієнтації, рух і вогневий удар основним наступаючим силам.

В наслідок розчленування військ на малі бойові групи по всьому полі бою і їх поява на короткий час, швидко виснажуються сили ворога, а живучість і стійкість військам в сучасних бойових порядках набагато збільшується.

Керівництво боем, військами з глибоким розташуванням значно трудніше, ніж керівництво боем - військ з лінійним розташуванням. Всі бойові дії військ, ешелонованих й зосереджених бойових порядків, забезпечують успіх війни лише, коли війська будуть належно технічно та військово вишколені з достатньою політичною підготовкою.

Центр тягару керівництва в сучасному бою в значній мірі перемістився від старшого начальника до молодшого. По суті, боротьба на полі бою передалась на відділи та бойові групи, що ними керують молодші командири, в наслідок чого їх роль, а особливо в атомовій війні, дуже зросла.

Складність сучасного бою полягає в тому, щоб звести й удосконалити всі бойові діяння військ та технічно-бойові машини в одне ціле, "для несподіваного й максимального удару на ворога"!

ОСНОВИ УСПІХУ В БОЮ

Складаються:

1. скупчення /зосередження/ збройних сил;
2. раптовість /несподіваність/ бойових дій;
3. взаємодія між різними родами військ та частинами бойового порядку;
4. знищення ворога частинами;
5. всебічне забезпечення бою.

Зосередження сил. Як вказують досвіди минулих війн, бойові дії відбувалися на фронтах великого засягу - сотки кілометрів. Виявилося, що не всі ділянки загального фронту мають однакову цінність в стратегічному відношенні. Тому найбільш важливі бойові дії відбуваються на вирішальних напрямках, а успіх одержаний на них безумовно давав кращі висліди цілого фронту.

Перша трудність при концентранції сил на вирішальний напрям полягає при зосередженні бажаних військових з'єднань при найменшій виявленні заміру власного командування супроти підслуху й спостереження ворога. Осягнення негайного підтягнення сил, буде першою запорукою успіху в бою на вирішальному напрямку.

Раптовість/несподіваність/ - бойові дії власних військ, які приголовлюють ворога. Раптовість осягається: швидкістю, скритістю й спритністю накопичення військ, вмілим використанням місцевості, а також надійним прикриттям з повітря. Війська, які діють раптовим наскоком на ворога, скоро перегруповуються в різних бойових обста-

винах /володіючи мобільністю/, завдаючи сильний удар-вогонь в наступі та переслідуванню ворога - завжди можуть розраховувати на успіх. Раптовість бойових дій на ворога досягається також засідками, примінення нових форм і метод боротьби, про які ворог не знає /клини, оточення, удари з-запілля і т.д./.

Полевий статут надає велике значення небезпеці раптового удару з боку ворога. Тому вимагається постійного поготівля власних військ для відплатного удару на несподівані ворожі удари. Метод, для здійснення домагань польового статуту є багато. Напр. такі:

- постійне й систематичне вивчення досвіду попередніх війн та військової науки, тактичної творчості всіх визначних військових начальників, які подають нові способи боротьби;

- потреба всім начальникам /вищих і генеральних штабів/ мати добре зорганізовану, безвідмовну діючу військову та агентурну розвідку.

Взаємодія різних родів військ та частин бойового порядку - являється важливою передумовою для досягнення перемоги над ворогом в кожному бою.

Ворог, організуючи протидію буде завжди намагатися вживати потрібну кількість війська, а також велику чисельність, різnorodні і найкращої якості боево-технічні засоби. Здезорганізувати та розгромити такий склад ворожих сил одному з родів війська /зброї/ тепер неможливо, тому, що він не посідає належної потужності вогню або удару одночасно.

Піхота, напр. здібна рухатись вперед, але потужного вогневого удару не спроможна нанести, однаке вона спроможна забезпечити удар. Артилерія, напр. спроможна здійснити удар вогнем великої потужності, але не встані забезпечити того удару. Виходячи з таких заłoжен, виникає необхідність застосування всіх родів війська /зброї/ в бою, при чому їх дії повинні відбуватися майже одноразово, як в часі, так і в просторі.

Складність організації взаємодії різних родів військ /зброї/ фактично зводиться до пильної й докладно продуманого визначення бойового завдання в цілому, з таким розрахунком, щоб дія одного роду зброї /війська/ доповнювалась дією других. Тільки таким шляхом можна зламати спротив ворога, досягаючи вирішального успіху в бою. В практиці, прийнято послуговуватися двома видами взаємодій: оперативною та тактичною.

При оперативній взаємодії, висліди боїв одного з родів військ /зброї/ безпосередньо не використовується другим родом війська, тому, що війська можуть діяти на різні об'єкти, можливо, що й одночасно. Дії різних родів військ, в даному випадку, тільки будуть об'єднані одним наміром /замислом/ загальновійськового начальника.

Перший приклад /Рис. I./ . Припустим, що військові частини "М" і "Н" ведуть наступ на ворожі пункти "В" і "Г". Ворог обороняє названі пункти такими силами, які є менші за сили "М" і "Н". Виходячи із співвідношення сил, враховується, що наступаючі частини зможуть володіти пунктами "В" і "Г" на протязі 4 годин. Але до ворога спішать резерви, які підійдуть через 3 години. Якщо резерви ворога, прийдуть на час, співвідношення сил зміниться на користь ворога.

Отже створюються обставини - успіх наступу власних військ на пункти "В" і "Г" незабезпечений. Щоб уникнути невдачі, власне летунство одержує завдання - зупинити підхід ворожого резерву на 1-2 години часу.

Припустимо, що власне летунство успішно виконало своє завдання і частини "М" і "Н" заволоділи пунктами "В" і "Г". В цьому випадку летунство не приймало безпосередньої участі в бою за пунктами "В" і "Г". Його завдання зводилося до забезпечення несподіваного удару по резервам ворога, відносно сил розташованих в районі пунктів "В"

і "Г". Але, успіх наступальних військ на пунктах "В" і "Г" цілком залежав від ефектовних ударів летунства на резерви ворога. В даному випадку летунство мало свій об'єкт дій, а наземні війська свій, тільки бойові дії обох родів військ звелись до спільної взаємодії під час виконання оперативного заміру, який був визначений і виконаний з волі загальновоїнського начальника.

При тактичній взаємодії різних родів військ, бойові дії здійснюються по одному і тому ж об'єкті одночасно або майже одночасово.

Приклад /Рис.2./. Кіннота з-лісу /дрібних кущів/ атакує сили ворога /колону/, які перемаршовують з-заходу на схід. Її атака визначена на 8.15, а в 8.10 по тій самій колоні ескадриля летунських штурмовиків наносить удар майже одночасно з кіннотою.

В результаті такої атаки летунства можна сподіватись, що ворожі частини понесуть початкові втрати, а органи керівництва хоча на короткий час будуть дезорієнтовані. В такій відповідній хвилині використовується вже кіннота, яка проти дезорганізованих сил ворога стає дуже придатною. В тому випадку буде пов'язання бойових дій кінноти з летунством, як в часі, так і по одному і тому ж об'єкті ворога.

Поразка ворога по частинам - полягає:

- в стратегічному відношенні - знищенні сил ворога на всій його території, знищенні його господарки, доведення ворога до зубожіння матеріального і морального значення. В результаті такої поразки створиться неміч і прискорення капітуляції ворожої війни. Таку поразку для ворога можуть здійснювати сильні летунські з'єднання /атомові бомбардувальники/. Приклад: дія американського летунства по Німеччині в час другої світової війни;

- в оперативно-тактичному відношенні; нищенні ворога на всій глибині й ширині його бойових смуг /фронтах/ й бойових порядках розташувань ворожих частин. Таку поразку ворога здійснюють летунські ескадрилі винищувачів, штурмовиків й близьких бомбардувальників, розвідки й зв'язку, танкові частини і артилерія на механічній тязі /самохідна/, всі ті військові частини, які спроможні скоро маневрувати на полі бою.

Сучасне військо /озброєне високою кількістю і якістю технічних засобів боротьби та приладь для підслухування і спостереження, рівнож як і зручним керівництвом військами в боях/ має великі можливості завдати поразку ворогові по всій його глибині розташування.

Всебічне забезпечення бою. Швидкий та максимальний успіх в бою можна досягнути тільки тоді, коли бій буде всебічно забезпечений. Таке забезпечення бою в основному ділиться на три види:

- оперативне, що організується штабами;
- світо-поглядове /політичне/;
- матеріально-технічне, що організується начальниками родів військ та служб.

Оперативне забезпечення складається: з розвідок та низки міроприємств оборонного характеру, незалежно від того, що війська виконують: наступать, обороняються, маршують, чи відпочивають. Крім того, до оперативного забезпечення належить також організація ППО, ПТО і ПХО /Протиповітряної, Протипанцерної і Протихемічної оборони/.

Світоглядове забезпечення досягається цілеспрямованістю виховавчої роботи війська в інтересах бойових дій. В ширшому масштабі політичну роботу проводиться ще за мирного часу, на вишколах, як конечну для стійкості моральних сил.

Матеріально-технічне забезпечення бою полягає в діловій організації заплілля і на полеглій праці старшинського складу та виконавчого органу постачання. Організація заплілля зводиться до таких вимог: військо мусить одержати своєчасно все необхідне для ведення бою, життя та збереження здоров'я. Вся діяльність заплілля зводиться до своєчасного постачання потрібної кількості матеріалу фронтовим частинам.

ЕЛЕМЕНТИ БОЮ

Фактори, що визначають бойову потугу війська являються:

- людина /жива сила/,
- матеріальна частина /зброя, машини і т.п./,
- місцевість /teren - підстава для спротиву/

Людина - найважливіший елемент війська, бо вона змушує "жити" всі інші чинники, визначаючи їх вагу та значення. Людина, підставовий і цінний фактор, який надає якості війську. Тому людина повинна відповідати таким вимогам:

- 1/ Стійким моральним станом
- 2/ Високкокваліфікованої професійної підготовки
- 3/ Фізичної підготовки та витривалості

Моральну силу складають: віра в себе, свою зброю, друзів, віра в свого командира, а також непохитна віра в справу, за яку ведеться боротьба і за яку треба віддавати у війні життя.

Матеріальна частина, що нею користується людина в бою, дозволяє проложити собі дорогу до ворога, його знищення, утримуючи тим самим на відповідному рівні дух армії та кожного воїка зокрема.

Місцевість /teren/ - являється третім складовим елементом сили війська, що служить опорою людині та матеріальній частині.

В сучасну добу, незалежно від розвитку зброї масового нищення /атомбомби, ракетові стрільна/, людина надалі відіграє основну роль в боях. Без людини всі технічно-бойові засоби боротьби ставили б велику купу заліза, але в її руках вони творять грізну зброю.

ХАРАКТЕРИСТИКА РОДІВ ВІЙСЬК ТА ПРИЗНАЧЕННЯ ЇХ В БОЮ

Піхота

Характерною особливістю сучасних війн рахується те, що бойові дії перепроводжуються приміненням великого числа технічних засобів боротьби. Однак при всьому значінні технічних засобів боротьби в сучасному бою, все ще потрібно підтвердити, що піхота являється одним з головних родів військ.

Піхота бере на себе основний тягар бою. Своім рішучим ударом, рухом в наступі або стійкістю в обороні, піхота в тісній взаємодії з іншими родами військ вирішує перебіг бою та забезпечує успіх всієї боротьби війни. Тому інші роди військ при взаємодії з піхотою, будуть допоміжними для неї силами, бо вони фактично діють в інтересах її, забезпечуючи рух в наступі, чи стійкість в обороні.

Далекосяжність зброї піхоти мала не більше, як 3-4 клм., а віддаль дійсного вогню /цільного/ ще менша; в кулеметів до 800-1200 м., а з протипанцерних гармат при стрілянні по панцерах не перевищує 1000 м. Величина цих віддалей порівняно з далекосяжністю вогню артилерії є незначна. Тому, піхота здатна вести близький бій, бій на коротких віддальях.

Але, вогонь піхотної зброї має дійсність щільності "граду куль" по живим силам ворога. Простота і легкість зброї піхоти, дозволяє мати масову кількість війська /живої сили/ і ця властивість її, складає одну з найважливіших сторін вартості піхоти.

Відмінно від інших родів військ, піхота має високу стійкість в боях, здібність зайняти місцевість, захоплювати ворога в полон та встановлювати початкову, власну владу по тих теренах, які вона завойовувала. Рух піхоти відносно прохідності по місцевості/терену/ порівняно до інших родів військ, - є переважаючим. Піхота витримує і поборює всі труднощі, які зв'язані з веденням бою. В дощову погоду, при тумані і вночі, вона з успіхом може діяти на кожній місцевості.

вості, - ні гори, ні ріки, ні болота, ні ліси, ні другі штучні перешкоди не є в силі зупинити цілковито рух піхоти. Там, де недійсний вогонь кулеметів і крісів, піхота з успіхом може діяти ручними гранатами, мінами спеціального призначення, а також /в крайній потребі/ бити ворога багнетом й прикладом, чи навіть лопатами. Тому справедливо вважається, що піхота здатна вести бойові дії в кожних метеорологічних умовах, в кожному пору року та доби.

Слабшими сторонами властивостей піхоти являються:

- мала швидкість руху; - піхота, звичайним маршем пішо рухається зі швидкістю тільки 4-6 клм. на годину; піхота вважається незмученою тоді, коли вона може прийняти бій, пройшовши однодібний - перехід - 25 клм.

- слаба сила вогню по цілям нерівного й закритого терену та інших укритть /сховищ/.

Тільки, дві від'ємні сторони властивостей скасовують в піхоті інші роди військ: - в р у с і помагають механізовані транспортні частини /т.зв. моторизована піхота/, а в потужності. в о г н ю, артилерія, панцирні та летунські частини.

Мимо тих двох, слабих сторін піхоти, існуючі полеві статуті всіх армій надають їй найголовнішу роль в боях, а всі інші роди військ і частини спеціального призначення мають за завдання: - наблизити сили піхоти до бою при мінімальних втратах, не допускаючи її до рукопашного бою. Піхота може виконати бій на багнети тільки тоді, коли зайде крайність потреби.

ЗБРОЯ ПІХОТИ

Складається з:

- крісів,
- гранатокрісів /гранатометів/
- легких і тяжких кулеметів,
- ручних гранат,
- мінометів,
- малокалібрових гармат
- реактивних протипанцерних крісів.

Кріс - служить для ворога на далекій віддалі вогнем /кулею/, а на близькій - багнетом та прикладом.

Російський кріс взірця 1891 - 1930 р. - легкий 4,5 клг., калібер 7,62 мм., простий і надійний в дії. Піхота, вогнем із крісів, нищить ворога на віддалі понад 400 м., а снайпери, які мають кріси з оптичними приладами, з успіхом знищують живі сили ворога: командирів, зв'язкових, спостерігачів, кулеметчиків і т.п. на віддалі 800 м.

Вогонь із крісів, групою стрільців /в складі роя, чоти/по більшій або меншій цілі, можуть вести на віддалі 800 м., а по звичайних, а не реактивних літаках 500 м. /Тепер советська армія переозброєна крісами на взірць німецьких "штurm-Гевєрів". Але принцип його побудови - це кріс 1930 року/.

Скорострільність кріса, взірця 1891/1930 р. пересічно до 10 принципальних стрілів на хвилину. Багнет і приклад кріса примінюються в близькому бою, коли бій доходить до рукопашної боротьби.

Гранатокріс /гранатомет/: той самий кріс, тільки наложено на його цілку гранатометне устаткування, в яке вкладається граната - стрільно вагою 370 г. Таку гранату викидається силою звичайного набою. При розриві гранати, уламки її мають убійну силу в обсязі 300 м. і служать для поразки ворога, який знаходиться за протилежними схилами висот.

Легкий кулемет /старого взірця/ - має багато більшу скорострільність ніж кріс. В середньому, практична скорострільність легкого кулемета досягає 80-100 стрілів на хвилину. Вогонь з легких кулеметів ведеться з відкритих становищ і є дійсний по наземним цілям на віддалі 800 м., а по літакам до 500 м.

Легкий кулемет, наприклад "Советський Дехтяров", важить 10,5 клг., а тому його використовується в обороні в наступі. Він є основна кулеметна зброя кожної найменшої військової одиниці-рота. В останні роки в советській армії запроваджено кулемет-рушницю.

Тяжкий кулемет - по силі й потужності вогню перевищує всі види піхотної зброї. В наслідок улаштованої упори тяжкого кулемета, його вогонь визначається високою дійсністю. Навіть малі цілі з успіхом поразяються ним на віддалі до 1200 м. Вогонь із тяжких кулеметів можна вести з закритих позицій; цей вид вогню із групи кулеметів /одна і більше чот/ є дійсний на 4000 м. Тяжкий кулемет є основною зброєю піхоти в обороні проти звичайних, але не реактивних ворожих літаків на висоті 1000 м.

Тяжкий кулемет дуже надійний в дії і тому ним можна вести вогонь через голови своїх військ, а також в інтервали, "проміжки" своїх відділів і підрозділів, в кожному з видів піхотного бою.

В обороні, тяжкий кулемет використовується для флангового вогню, а в наступі його вогонь використовується на придушення вогневих точок й живої сили ворога /головно при контратаках/.

Тяжкий кулемет являється головним вогневим засобом командира сотні, а також і піхотного батальйону, якими командири їх творять рішучий вплив на перебіг бою.

Ручні гранати - зброя ближнього бою; їх використовується на віддалі 40-50 м., кидаючи до ворога силою руки, фізичною спроможністю кожного вояка.

Ручні гранати бувають трьох родів: для наступу, оборони та спеціальні /запальні, димні, хемічні, тепер бактеріологічні і т.п. спеціального призначення/.

Уламки ручної гранати для наступу мають дійсність убойної сили на площі 25-30 м., а уламки гранати для оборони - в радіусі 250-300 м. При обороні в шанях /окопах/, в населених пунктах і на терені, яка має багато нерівностей - граната - незаступима зброя.

Міномет - має додатню властивість, а саме - круту траєкторію, в наслідок чого здатний здійснити вогонь по живій силі в вогневих засобах ворога, що розташовані за протилежними схилами висот.

Стрільна мінометів за своїм призначенням бувають трьох родів: фугасні, уламкові та спеціальні /спеціального призначення/. По своїй вазі, стрільна поділяється на два типи - 3-5 клг. та 6-7 клг. В другу світову війну в більшості послуговувалися мінометами типу Стокс-Брандт, калібром від 61 до 82 мм, вагою від 58 до 64 клг. Скорострільність міномету досить велика - до 20 стрілів за хвилину, а далекосяжність його вогню до 3000 м. Німецьке СВ сягає до 5000 м. Советський міномет калібром 120 мм сягає до 6 м.

Міномет, як цілість розбирається на три частини, що улегшує воякам рухатись з ним на полі бою. В марші, міномети перевозять на возах, автомашинах, самоходах.

Малокаліброва гармата - призначена для безпосередньої підтримки піхоти вогнем та колесами, знищуючи живу силу ворога й матеріальні засоби.

Загальні додатні властивості малокалібрової гармати: малий розмір, легко маскується в терені та з малими труднощами перевозиться. Скорострільність напівавтоматичної гармати від 15 до 20 стрілів за хвилину, а автоматичної в декілько раз більша. Вага 47 мм. гармати - 230-320 клг. Далекосіяжність її вогню до 3000 м., а вогонь по цистернам дійсний на віддалі від 500 до 1000 м., вага стрілень від 3,5 до 4 клг.

Вогонь по панцерам ведеться протипанцерними стрільнями, які на віддалі 500 м. пробивають опанцерування товщиною від 30 до 40 мм., в наслідок чого, вона спроможна нищити всі легкі й середні панцери. Тепер винайдено реактивну протипанцерну зброю та навіть і протипанцерні ракети-стрільна, керовані з віддалі.

Малокаліброва гармата має високу цілність на віддалі 500 до 600 м.; вона 3-4-ма стрілами нищить панцер, а поки панцери пройдуть віддалі 500 до 600 м., вона здібна вивести приблизно 3-4 панцери /взято з досвіду останньої війни/.

Крім перерахованої зброї, більшість вояків сучасних армій озброєна крісами-автоматами, на взірць советської "фінки", або німецького "машіненпістоля", а також кулеметами-пістолями.

ОРГАНІЗАЦІЯ ПІХОТИ

При правильній організації, в склад кожної військової частини входять слідуючі органи:

- орган керівництва /штаб/,
- орган зв'язку /особи відповідальні за службу зв'язку/,
- виконавчий орган /військо/,
- орган постачання /матеріально-технічного забезпечення/.

Рій - являється найменшою одиницею в організації піхоти, що в умовах ведення бою виконує свої завдання вогнем, багнетом, гранатою та лопаткою-мінометом.

Рій, як одиниця, ділиться на кулеметну, гранатометну та стрілецьку ланки; особистий склад роя - ройовий, заступник ройового, зв'язковий і 9 вояків.

Зброя роя - легкий кулемет, машинова пістоля, 2 звичайні пістолі, 10 скорострільних крісів, з яких три кріси придатні до стріляння крісовими гранатами. Стрілецький рій діє в складі стрілецької чоти або самостійно.

Чота. Стрілецька чота - це перший тактичний підрозділ піхоти. Чота складається: з чотового почоту, до якого входять командир чоти, трьох зв'язкових і санітар та виконавчого органу - трьох стрілецьких роїв /тяжка чота по 4 рої/. Чота вирішує свої бойові завдання вогнем, маневром та рукопашною боротьбою.

Сотня - являється вищою тактичною і адміністративною одиницею в системі організації піхоти. Командир сотні є відповідальний за всю господарку й вишкіл /професійне військове знання/ сотні, а також поведінку свого персоналу в кожному місці й часі перебування /кошари, марші й на полі бою/. Стрілецька сотня є тактичним підрозділом, здатним самостійно виконувати цілий ряд бойових завдань піхоти.

Стрілецька сотня складається - з групи керівництва, до якої входять - командир сотні, бунчужний, писарі, підстаршина фінансу, підстаршина постачання харчів, підстаршина і 2 зброярі, підстаршина і 2-ох кухарів, трьох зв'язкових, санітар та вояк з далековидом-ножицевою льорнетом, який одноразово виконує службу джури командира сотні; виконавчого органу - трьох стрілецьких чот. Кожна тяжка сотня - по 4 чоти. Господарча й заразом бойова валка стрілецької сотні складається з господарчого, амуніційного й санітарного возів та польової кухні.

Батальйон - являється вищою піхотною одиницею, що звичайно складається з трьох стрілецьких та одної тяжкої /кулеметної, мінометної/ сотень, протипанцерних підрозділів та мінометів.

Крім того до складу батальйону входить малий підвідділ зв'язку, підвідділ протижемічної оборони та підрозділ постачання боєприпасів.

Примітка: Схема, персональний склад та штати всього батальйону /органу керівництва/ шукати про більш докладні дані в частині "Тактика партизанської війни".

Полк - перше загальновійськове з'єднання. Згідно системи організації німецької армії, полк складається з трьох батальйонів, 13-ї сотні легких та тяжких піхотних гармат, 14-ї сотні ПТГ, 15-ї сотні ППГ, 16-ї сотні інженерних військ, 17-ї сотні господарської обслуги та підрозділів хемічної оборони.

Полк має свій штаб та органи матеріально-технічного забезпечення. Матеріально-технічне забезпечення полку має резерву для існування полку без доведення з запілля, а також перепроводження бою на протязі двох діб.

Стрілецька дивізія /піхотна та моторизована/ - вище тактичне загальновійськове з'єднання. В склад дивізії входять три-чотири полки, артилерійські полки /в тому числі атомові артилерія/, інженерні частини, частини зв'язку й розвідки, відділи й підрозділи кінноти в більшості сучасних армій, до складу стрілецької дивізії в включені панцерні частини, а також 25 літаків для розвідки.

В кожній армії, починаючи з дивізії, штаб складається з відділів: оперативного, розвідки, зв'язку, персонально-організаційного, запілля, адміністративно-господарського, шифрувального та політичного.

Стрілецький корпус - з'єднання, що складається з трьох, чотирьох стрілецьких дивізії, крім того до складу корпусу входять частини тяжкої полевий артилерії та інженерні війська. Штаб корпусу має ті всі відділи, що кожна дивізія /тільки сильніші і більшого значення/ плюс топографічний відділ.

Корпуси складають армію, що нею керує /командує/ Командувач Армії. Армія - найвище загальновійськове з'єднання, до складу якої входять дивізії або корпуси різних родів війська. Армія має штаб та багаточисленні установи запілля, різного призначення.

КІННОТА

В загальному, кіннота, як рід війська, в сучасній системі збройних сил має надзвичайно мінімальне значення. Причини такого значення кінноти в системі збройних сил, пояснюється новими середниками воєнної техніки, наснаженням кількістю споруд й технічно-бойових машин, які забезпечують швидкий перебіг сучасної війни.

Порівнюючи властивості піхоти з властивостями кінноти, можна сказати, що між ними великих розходжень не має, тільки сам кінь, як засіб скорішого маневру та переміщення творить відповідну різницю.

Виходячи з оцінки ефективності - застосування кінноти в сучасній боротьбі з ворогом та складністю вдержання й встановлення належної кількості її, то в загальному можна сказати, що бойова вартість кінноти майже немає ніякого значення. Її тепер заступають панцерні з'єднання.

В основному кіннота, як рід війська, супроти немоторизованої піхоти, має свої додатні властивості, що заключаються:

- в скорішому маневрі, порівняно з піхотою;
- далекосяжність зброї кінноти, дорівнює зброї піхоти, з тим, що потужність вогню /у відношенні густоти вогню/ кіннота наносить слабше по ворогові;
- кіннота спосібна вести комбінований бій, взаємодіючи з іншими родами військ, в кожному виді бою;
- кіннота має спроможність закріпити успіх бою, зайняти місцевість та забрати ворога в полон.

Найбільш широке примінення кінноти в сучасній бойовій практиці може мати при зустрічному бою, а також в останній етап наступаючого бою - переслідування ворога. Кіннота може прийняти оборону, якщо викажеться мало сил у протиставленні ударам ворога з тим, що кінний склад задишається за головним полем бою, разом з певною кількістю коноводів.

В наслідок досить високої рухливості, кіннота являється добрим засобом, як для переслідування відступаючого ворога, так і для тимчасової підтримки інших родів військ, якщо їх фронт викажеться прорваним в тих місцях і при таких метеорологічних умовах, коли піхота є відсутня, а допоміжні війська позбавлені прохідності по терену.

Скорість руху: кіннота в звичайному марші може пройти певну дорогу два рази скоріше, чим піхота - 7,5 клм. на годину; величина її переходу - один добовий /нормальний перехід/ 50 клм., а форсового маршу 75 клм.

Звичайно кінні бойові дії закінчуються повним знищенням ворога. тому, що швидкість бігу коня перевищує скорість руху вояка-піхотинця, сам кінь своєю масивністю тіла давить ворога, в наслідок чого зростає паніка серед ворожих сил.

Крім позитивних властивостей кінноти, вона має відемні сторони, які заключаються:

- в слабшій густоті вогню, через брак живої сили тих вояків, які залишаються за коноводів. Сама поява коней в безпосередній близькості до поля бою, в значній мірі зв'язує свободу маневру кінноти. Природні та штучні перешкоди на місцевості гальмують рух кінноти, а в деяких випадках цілковито зв'язують свободу маневру кінних мас.

Найбільш відемна сторона властивостей кінноти, як роду війська, виказується на втриманні та поповненні живої сили /кіннотчиків/ та кінного складу /коней/.

Бойовим конем не може бути кожен кінь, що його випрягли з позу. До певної міри бойові коні бувають спеціальної породи та їх вишколюється до бойової служби. "Вишкіл" коня дуже складна й клопотлива річ, що потребує спеціальних знань і привычок від їздця /від 6 місяців до I року/. Сама підготовка вояка-кіннотчика є значно складніша, ніж підготовка вояка-піхотинця.

Кінноту прийнято ділити на два роди: стратегічну і військову.

Стратегічна кіннота - великі кінні з'єднання /бригади, дивізії, корпуси, бувша большевицька армійська кіннота/.

Стратегічну кінноту завжди призначається для виконання великих оперативних завдань:

- здійснення оперативного переслідування ворога /большевицька армійська кіннота в переслідуванні німенької армії на початку 1944 року/;

- розгрому артилерійських фронтових резервів ворога і органів керівництва його військами;

- забезпечення флангів своїх військ;

- творення спротиву військам ворога, які нападають на ар'єргард власних відступаючих військ.

Такі завдання стратегічна кіннота виконує при тісній взаємодії з іншими родами військ або самостійно. Засобом здійснення поставлених перед кіннотою завдань, являється частинний бій, при чому вона здійснює ті всі види бою, що піхота.

Військова кіннота - у всіх арміях входить організаційно в склад загальновійськових одиниць /дивізій, полків, а навіть батальйонів/.

Військова кіннота складається з незначних сил і тому не спроможна вести великі бойові дії, а основне призначення її - являється розвідка. Вона веде розвідку малими підрозділами силою від одного роя до одного кавалерійського ескадрону, які діють перед своєю піхотою, але на віддалі не більше, як один піхотний перехід - 25 клм.

ЗБРОЯ КІННОТИ

В основному, майже та сама, що має піхота. Крім того в деякій армії, кіннота озброєна шаблями. Для збільшення вогневої сили, в склад кінних частин і з'єднань організаційно входять артилерійські й протипанцерні частини.

ОРГАНІЗАЦІЯ КІННОТИ

Найменшим підрозділом в системі організації кінноти являється з в е н о, що складається з 6 кіннотчиків.

Рій - складається з двох звен.

Чота - звичайно складається із двох роїв.

Ескадрон - складається з 4 чот. Ескадрони бувають звичайні й кулеметні.

Кавалерійський полк - складається з 4 звичайних і I кулеметного ескадронів. В деяких арміях, полк складається з 2-ох дивізіонів, які представляють собою сукупність двох звичайних ескадронів. Крім звичайних й кулеметного ескадронів, до складу кавалерійського полку входять підрозділи артилерії, зв'язку та інженерних танкових частин. Для забезпечення керівництва кавалерійським полком існує штаб, а для забезпечення потребами всього складу полка - запільні установи.

Кавалерійська дивізія - основне тактичне з'єднання кінноти; складається з кавалерійських полків, частин артилерії, протипанцерних й інженерних військ, підрозділів розвідки й зв'язку, а також танкових з'єднань.

Керівництво кавалерійською дивізією здійснюється штабом, а всебічне забезпечення - запільними установами постачання, частина яких входить до її складу.

Кавалерійський корпус - являється вищим з'єднанням кінноти, що спроможний виконувати самостійні оперативні завдання. Він складається з 2 до 4 кавалерійських дивізій, а в залежності від характеру завдань, може бути посилений другими родами військ - панцерними та летунськими частинами.

АРТИЛЕРІЯ

Властивості артилерії

Артилерія, як рід війська, має найбільшу потужність та далекосяжність вогню із усіх наземних родів військ. Досвід минулих війн стверджує, що артилерія відіграє велику роль, як в позиційній, так і в рухомій війні. Доказом цього є число відсотків артилерії в складі армій всього світу. Артилерійських з'єднань буває приблизно від 20 % до 40 % загального складу всієї армії.

Позитивні властивості артилерії слідуючі: потужність вогню, живучість в бою та великий моральний вплив на ворога.

Потужність вогню артилерії виявляється в наслідок її двох якостей - потужности окремого стрільна та високої скорострільности артилерійських гармат.

Живучість в бою, артилерія також набуває в наслідок двох якостей - трудности визначення докладного місця розташувань її вогневих позицій, які ворог не завжди спроможний виявити з своїх наземних обсерваційних пунктів, а також в наслідок недосяжності вогневих позицій артилерії вогневими засобами ворожої піхоти. Живучість артилерії полягає ще й в тому, що при взаємодії з іншими родами військ, вона не завжди зазнає безпосередніх ударів від ворожої піхоти і тим самим заощаджує фізичні і моральні сили власної обслуги /артилеристів/.

Великого морального впливу артилерія досягає несподіваністю та потужністю свого вогню. Через далекосяжність артилерійських стрілень та можливості підготувати вогонь, артилерія здатна концентрувати свій вогневий удар по важливим цілям ворожого розташування в наслідок чого, ворог зазнає значні втрати, а також панічно-морального потрясіння.

Від'ємні сторони властивостей артилерії:

- артилерія не спроможна закріпити успіх бою, захопити і вдер-жати ворожий терен або місцевість;
- для доброї підготовки вогню, артилерія забирає багато часу;
- повністю використати далекосяжність вогню артилерії можливо тільки тоді, коли існує повітряне спостереження за ворогом.

Але загально-від'ємні сторони властивостей артилерії не дуже то дошкульні, вони є меншого значення, ніж її позитивні якості. Артилерія була і залишається ще допоміжним родом військ, що своїми потужними засобами допомагає всім іншим родам в усіх видах бою.

ТИПИ ГАРМАТ

Артилерійські гармати поділяються на: пушки гаубиці та мортири. Види артилерійських гармат можна визначити по будові й довжині їх тіла /цівки/. Різниця довжини цівок гармат / пушки гаубиці й мортири/ впливає на траєкторію - лет стрілень. Пушка має траєкторію, положу, гаубиця - круту, а мортира стрімку, майже таку, як міномет.

По відношенні калібрів, озброєння артилерії є дуже різноманітним. Але артилерію можна все ж таки поділити на чотири категорії:

- артилерія малокалібрових гармат /засіб піхоти/;
- легка польова артилерія;
- тяжка польова артилерія;
- артилерія великої потужності /спеціального призначення та гірська/.

В теперішній час існує вже й атомово артилерія, вибух одного стрільна якої може знищити батальйон війська.

Артилерія малокалібрових гармат - призначена для боротьби з панцерами і літаками ворога з моторовою тягою. Калібр тих гармат від 20-47 мм. Для боротьби з реактивними літаками існують ракетові стрільна, керовані на віддаль.

Легка польова артилерія має два типи гармат - легкі пушки і легкі гаубиці. Калібр пушки від 75-76 мм, а калібр гаубиць від 105 до 122 мм.

Легкі пушки призначені: для подавлення і знищення вогневих засобів ворожої піхоти та живої сили ворога, для боротьби з мотомеханізованими частинами ворога, а також і з ворожим летунством /близькими і далекими бомбардувальниками/.

Легкі гаубиці призначені для знищення живої сили ворога, що знаходиться в міцних укриттях, руйнування ворожих перешкод, подавлення ворожої артилерії, для боротьби з мотомеханізованими частинами ворога, обстрілюючи своїм вогнем терени їх зосередження, а також для створення загороджувального вогню проти панцерних атак ворога.

Тяжка польова артилерія. Калібр її від 107 до 152 мм. Тяжкі польові пушки є призначені для боротьби з артилерією ворога, подавлення далеких цілей, для боротьби з мотомеханізованими засобами в пунктах їх зосередження та в час руху, а також для руйнування бетонних та панцерних споруд. Тяжкі польові гаубиці 152 мм. виконують ті ж завдання, що й легкі гаубиці.

Артилерія великої потужності має три типи гармат: пушки, гаубиці і мортири. Калібр мортир перевищує калібри всіх видів артилерії - пушок і гаубиць. Мортири і гаубиці великої потужності призначені для розрушення сильних, бетонових, залізо-бетонних укріплень ворога, а також для боротьби з ворожою артилерією на далеку віддаль. Окремо існує ще й атомово артилерія, яку можна зарахувати до мортир.

АРТИЛЕРІЙСЬКІ СТРІЛЬНА

По своїх властивостях й бойовому призначенню, артилерійські стрільна поділяється на чотири типи: картечної дії/відламки/, ударної дії, хемічної дії, а також стрільна спеціального призначення.

Стрільна картечної дії вживаються для поразки живої сили ворога, що не знаходиться за прикриттям. До того типу стрілень також належать стрільна відламкової дії.

Поверхня дії, тобто площа вибуху відламкового стрільна в десять разів менша від поверхні дії - вибуху картечного стрільна, але зате стрільно з відламками нищить ворога, що знаходиться також і у сховищах.

Стрільна ударної дії бувають подвійного призначення; для знищення мотопанцерних військ ворога і розрушення різного роду ворожих перешкод, які стримують рух власних військ.

Стрільна першого типу бувають спеціальної конструкції, в наслідок чого збільшується їх панцерно-пробійна сила. Стрільна другого типу - називаються ударно-запальними. В загальному, стрільна ударної дії мають ту властивість, що вони вибухають лише тоді, коли вдаються об твердий предмет - землю будинок, панцер, камінь, дерево і т.п.

Хемічні стрільна призначені для нищення живої сили ворога хемічними отруйними газами, які розходяться в повітрі в час вибуху хем. стрільна. Стрільна того типу можуть бути наладовані хемічно-плинними речовинами. Вони мають властивість хемічного опарення і своєю дією розкладають тіла живих істот.

Стрільна спеціального призначення бувають запальні, фугаси, димні, ракетні й агітаційні. Останні наладовані різними пропагандивними листівками та брошурами.

ОРГАНІЗАЦІЯ АРТИЛЕРІЇ

Організаційно артилерія ділиться на: військову і резерв головного командування - "АРГК".

Військова артилерія організаційно входить в склад загальнової військових з'єднань. Якщо напр. взяти німецький полк до 45 року, як загально військовою одиницю, то в тому полку були чітко означені завдання військової артилерії. 13 сотня /піхотних гармат/ мала завдання подавлювати живі сили ворога і руйнувати його укріплення. 14 сотня /ІЗО/ поборювала ворожі панцери, 15 сотня /ППО/, яка організаційно належала до дивізії - мала завдання боротьбу з ворожими літаками.

В практиці військова артилерія взаємодіє між собою на бойовому відтинку полку, забезпечуючи вогневу підтримку для інших відділів й підрозділів в боях.

АРГК - це загально-артилерійський резерв і головна команда обох родів артилерії, що призначає й посилює всі підвладні артилерійські одиниці, забезпечуючи їх всім необхідним, що потрібне для ведення бойової діяльності. До складу АРГК входять також і частини гірської артилерії.

Середники, за допомогою якого артилерія пересовується на полі бою під час своїх дій - мотомеханічна тяга та самоходи /частинно коні/.

Найменшим підрозділом в частинах /військової і АРГК/ артилерії, являється батерія. Вона складається з означеного числа артилеристів, гармат та тягової сили.

Дивізіон - це вже сукупність кількох батерій з органом власного керівництва. По характеру властивостей артилерійських гармат, дивізіон може бути пушечний, гаубичний і мішаний. Останній може мати батерії, що вивінювані пушками, а також і батерії з гаубичними гарматами.

Артилерійський полк являється тактичною і адміністративною одиницею в системі організації артилерії. Він складається з декількох дивізіонів, необхідних органів керівництва та органів постачання всіх потреб для життя й бойової діяльності полка.

Артилерійські полки безпосередньо входять в склад АРГК - Артилерійський резерв Головного Командування.

МОТОПАНЦЕРНІ ВІЙСЬКА

Сама назва мотопанцерні війська говорить за те, що цей рід війська своїм складом є неоднорідний, а складається з моторизованих і панцерних військ. Мотопанцерні війська належать до такої категорії військ, якості яких визначаються бойовими машинами. Вони поділяються на:

- панцерні війська,
- автопанцерні війська,
- моторизовані війська,
- панцерні потяги.

ПАНЦЕРНІ ВІЙСЬКА

Панцерні війська озброєні машинами-панцерами, боєздатність яких визначає мотор, як засіб руху, а спанцерування машин забезпечує їм свободу маневру на полі бою, завдяки чому вояки, які знаходяться в середині панцерної машини, спроможні вести бій безпосередньо з панцерів.

Панцери мають велику швидкість руху - маневреність, велику здібність прохідності по терену, високу потужність вогню, а разом велику силу удару.

Сучасні панцери досконало опанцеровані, що їм не загрожує: кулеметний вогонь, поодинокі ручні гранати, чи відламки артилерійських стрілень. Опанцерування стін панцера можуть пробити прямі поціли кулі з таких гармат, калібр яких більший ніж товщини стін панцера. Також можуть вивести панцер із ладу в час бойових дій і уламки тяжкого артилерійського стрільна, якщо він буде на близькій віддалі від місця розриву стрільна.

Види панцерів та їх властивості залежать від їх ваги, опанцерування стін, озброєння, а також від швидкості руху, прохідності в теренах, поля зору та поля обстрілу. Звичайно панцери поділяють на чотири типи: легкі, середні, тяжкі та спеціального призначення.

Завдяки сильним моторам та здатності ланцюгового урухомлювання, сучасні панцери в русі /по дорогах/ можуть розвинути швидкість від 35-50 клм. на годину, а панцери з турбо-генераторами навіть більшу. Бойова швидкість панцерів в степу, по лузі, зораному полі і т.п. дорівнюється 12-20 клм. на годину.

Швидкість панцерів та їх маневрова здатність, спроможність раптово змінити напрям руху на полі бою під різними кутами - творять велику трідність для ППО /Проти Панцерної Оборони/.

Прохідність терену сучасних панцерів дуже висока. Вони легко й швидко, без всяких труднощів форсують річки, дно яких тверде, а глибина води не перевищує 70 см.; проходять через рідкий ліс, можуть підніматися на гори, якщо спад схилів гір сягає до 45 степенів.

Від'ємні сторони властивостей панцерів:

- малий засяг спостереження на горбчастій та закритій місцевості /терену/;
- потреба своєчасного постачання паливом, без якого вони можуть бути нездібні в найпотребніший час бойових дій;
- пересічна кількість звичайних панцерів/в кожній армії їх є більшість/ не завжди спроможні атакувати добре розбудовані позиції ворога.

Як правило, масову кількість звичайних панцерів вживається в атаці на розбудовані позиції ворога, але лише з тим, що таку атаку супроводжують панцери спеціального призначення. Протипанцерні міни ворога можна зірвати піонерськими панцерами, які сконструйовані так, витримують мінні зриви. Ворожі шанці, рови, можуть перейти тяжкі довгі панцери під прикриттям яких, панцери меншого розміру проникнуть за головну лінію оборони ворога, де знову їх вартість зросте, як середника масового подавлення і нищення ворога.

Якщо власним панцерним частинам передбачується перехід водної переправи широкої й глибокої ріки, тоді вживаються спеціальні панцери - амфібії, які без затримки переходять водяну перешкоду, даючи тимчасове прикриття для всіх інших родів військ, що виділені для форсування призначеного відтинку річки. Самозрозуміло, що війська, які форсують такий відтинок водної переправи підтримуються власним летунством й артилерією. Очевидно, що основну роль відіграватимуть частини інженерних військ, сапери, які забезпечують швидке перекинення перших й останніх власних військ на ворожий бік ріки через тимчасові мости.

ОЗБРОЄННЯ ПАНЦЕРІВ

Панцери по своєму озброєнні є різnorodні. Одні з них озброєні лише кулеметами один, два, -другі мають кулемет і малокаліброву гармату, а треті кулемет та середнього і великого калібру гармати; інші устаткування для вистрілювання ракетової зброї.

Переважаюча більшість панцерів мають зброю в рухомих башнях, в наслідок чого уможливорюється велике поле обстрілу.

Хоч вогнева зброя панцерів своїми балістичними властивостями однорідно із зброєю інших наземних військ, але через обмеженого зору поля й великого трясення панцерів в русі, віддалі їх дійсного вогню є меншою порівняно з вогнем того самого калібру гармат наземних військ піхоти та артилерії.

ОРГАНІЗАЦІЯ ПАНЦЕРНИХ ВІЙСЬК

Найменшою бойовою одиницею в системі організації панцерних військ - являється чота, що складається із 3-5 панцерів.

Сотня складається в більшості з трьох чот.

Батальйон складається з трьох сотень, штабу та органів постачання бойового живлення.

Советська армія втримує також і окремі панцерні з'єднання.

Америка і Англія по другій світовій війні мали бригади, які складалися з батальйонів.

Німеччина до 1945 року мала панцерні дивізії, що складалися з полків.

В теперішній час панцерні війська реорганізовані з пристосуванням до вимог атомової війни.

АВТОПАНЦЕРНІ ВІЙСЬКА

Автопанцерні військові частини є озброєні панцерними автомашинами, які не мають гусиничного устаткування, а тільки колесоустаткування, через що вони мають велику швидкість, а їхні завдання зводяться до розвірки та підтримки інших родів військ у всіх видах бою.

В основному, призначення й бойова діяльність військ на опанцерованих автомашинах, відповідають призначенню і бойовій діяльності "кавалерії на конях" з тим, що автопанцерні військові частини мають

значно сильніше озброєння, можуть прийняти бій як з машин так і без машин, а сама панцерна броня забезпечує життя й живучість їх в боях перед ворожим вогнем малої потужности.

Опанцеровані автомобілі мають велику швидкість руху, сильне вогневе озброєння та велику безпеку перед дощем куль ворожої піхоти. Від'ємна сторона властивостей опанцерованих автомобілів полягає в тому, що їх прохідність терену поза дорогами обмежена, в наслідок чого опанцеровані автомобілі в минулих війнах не знайшли широкого застосування.

Хоч сучасні опанцеровані автомобілі мають більшу можливість прохідности теренів, однак вони в системі організації мотопанцерних військ залишались на другорядних місцях порівняно з сучасними панцерами. Опанцеровані автомобілі, як були, так і залишаються допоміжним засобом перевозу та при потребі необхідної підтримки інших родів військ в боях/зокрема в боротьбі з партизанами/.

МОТОРИЗОВАНІ ВІЙСЬКА

Моторизовані війська є обладнані машинами, в яких мотор служить засобом для переведення різнорідних військ з одного місця на друге, за вимогами і потребами поля бою, з тим однак, що вони ведуть бій без машин.

В загальному, моторизація підвищує оперативну рухливість бойових дій, що забезпечує швидкість сучасного переміщення військ - піхоти й артилерії, а також забезпечення всіма необхідними матеріялами для ведення боротьби. Таке основне призначення й завдання мотомеханізованих сил /ММС/.

Велику роль відіграють моторизовані війська також і в розвідці. Деякі частини з моторизованих військ, що мають велику рухливість, одержують більш важливіше призначення, як частини розвідчих дій, завдяки скорого маневрування по ґрунтовим дорогам /20-25 клм. на годину/ та по автострадам /50-60 клм. на годину/.

Рух моторизованих військ по ґруновим дорогам, в суху погоду, перед ворожим летунством демаскується великими порохами.

Моторизовані колони при перевезенні військ досягають великої довжини. Наприклад: довжина моторизованої колони, яка перевозить піхотну дивізію, досягає 100 клм. Безпосереднє забезпечення такої колони від нападу летунства здійснюється через скорочення її в той спосіб, що напрям маршруту призначається по трьох і більше дорогах, в визначеному напрямі.

Сам автотранспорт матеріяльного постачання, як ціль нападу ворожого летунства, відзначається високою стійкістю й великою спритністю маневру. Удари з повітря по таким автотранспорті, або по сітці ґрунтових, чи шосейних доріг, дають дуже низький оперативний ефект, порівняно до летунських ударів ворога по залізних дорогах, чи його транспорті.

Тому ворог буде намагатися нанести удар з повітря по моторизованій колоні вогнем кулеметів і відламковими бомбами, вибираючи за найбільший об'єкт в першу чергу, скупчення живої сили, а також машини. Ворожі бомбардувальні літаки в середніх і більших висот, можна знищити власними засобами ППО, а на випадок боротьби з штурмовими літаками ворога, моторизовані війська з колони не лише приміняють засоби ППО, а також вводять в дію всі роди кулеметів.

ПАНЦЕРНІ ПОТЯГИ

Панцерний потяг являє собою машино-парову силу такої самої конструкції, що й звичайні паротяги з тим, що панцерний паротяг має декілька опанцерованих платформ, озброєні артилерійськими батареями та тяжкими кулеметами.

Якщо йде мова про безпечність руху панцерного потяга, то незалежно від того, рухається він в сторону ворога, чи повертає у власне запілля, він забезпечується в той спосіб, що:

- завжди впереді та позаді опанцерованого потягу будуть причеплені порожні контрольні платформи, на яких знаходиться матеріал та інструменти, необхідні для ремонту зруйнованих шляхів,

- за паротягом впереді та позаді, знаходяться опанцеровані площадки, на яких установлені поворотні гармати та кулемети, а також розміщується вся команда панцерного потягу.

Призначення й завдання панцерного потягу в основному є оборонного характеру. Він може бути використаний найбільш ефективно в час оборони в контратаках на відтинках прилягаючих до залізничної дороги, рівнож як і для оборони районів запілля армії від нападу повітряних десантів та диверсійних груп ворога.

В поняття "бойовий панцерник" входить:

1. опанцерований паротяг
2. дві опанцеровані площадки з гарматами та кулеметами
3. дві контрольні платформи з матеріалом та інструментами.

Найбільший недолік панцерних потягів полягає в тому, що кожної години вони можуть бути залишені без справності залізних доріг. Такий удар панцерним потягом завдають диверсійні групи ворога та летунство більшої потужності. З таким фактом мусять числитися оба противники.

В умовах ведення наступаючого бою в тяжко передбачити, а тим більше надіятись на те, щоб ворог, відступаючи залишив придатні до руху залізні дороги.

СПЕЦІАЛЬНІ ВІЙСЬКА

Своєчасний успіх на війні прискорюють в значній мірі війська спеціального призначення, а саме влиття їх між основні роди військ /піхоту, кінноту, артилерію, мотопанцерні війська й летунство/ дасть повну бойову якість воюючої армії. Щоб одержати успішність в боях, розраховані оперативним керівництвом, потрібно мати цілий ряд військ спеціального призначення. Одні з них допомагають основним родам військ у виконанні бойових завдань, а другі - забезпечують всім необхідним для ведення бойових дій. До числа таких військ спеціального призначення входять:

- війська зв'язку,
- інженерні війська,
- санітарні війська,
- залізнодорожні війська.

Війська зв'язку - випосаджені автомобільними радіостанціями, телеграфними апаратами, радіоапаратами, радарми, телефонічними апаратами /дротяного зв'язку/, оптичними сигналами та іншими приладами для зорення за ворогом: бінокль, зірний зв'язок умовного значення, а також можуть послуговуватися живим зв'язком /піший післанець, на коні, мотоциклі і т.п./, озброєні вони в зброю так звану власної безпеки.

Засобами зв'язку вони мають передати всі накази вищих інстанцій до підлеглих і донесення підлеглих до вищих командирів і начальників.

Основне завдання військ зв'язку зводиться до: забезпечення своєчасно-безперервного зв'язку між командними інстанціями та військом в час всіх бойових дій, в пересуванні та відпочинку, своєчасно повідомляючи про стан, склад, замір та обставини в даному часі.

Для втримання безперервного зв'язку, кожна військова одиниця, почавши від чоти, сотні та батальйону, мусить мати особи й підрозділи відповідальні за зв'язок. Війська зв'язку: підрозділи і відділи знаходяться в загальновійськових й більших з'єднаннях. Крім того

командування армією і головне командування фронтом мають в своїй розпорядимості більші відділи зв'язку, включно з мотомеханізованими частинами і летунством.

По своїй величині війська зв'язку не представляють жодного об'єкту розвідки, ні об'єкту удару для ворожого летунства, але є дуже важливим об'єктом для розвідки їх вивінування технічними середниками, а також методами і напрямками зв'язку до командування. Деякі засоби зв'язку, що беруть участь в боях попадають під удари з повітря, чи під удари наземних військ ворога. Наприклад: радіо, телеграфічні, телефонні станції, а також вузли зв'язку, бо завданням ворожої авіації є також руйнування і вузлів зв'язку. Порядок устійнення зв'язку - зверху вниз та справа на ліво /В німецькій армії - зліва направо/.

До завдань військ зв'язку належить також докладне вивчення, а також визначення діючої у ворога телефонної сітки зв'язку, виявлення нових радіо, телефоно і телеграфічних ліній, намагання розшифровувати кода, що дозволить зорієнтуватися для власних органів керівництва про місця ворожих штабів та їх командний ступінь.

Війська розвідки в основному мають за мету: розвідати та дати своєчасно повну інформацію про ворога, щоб одержані відомості могли бути використані власним командуванням при проведенні відповідних міроприємств в основній ідеї бою.

Кожна армія держави опирається й будує свої військові плани на розвідчій праці власної розвідки, яка діє в головних чотирьох видах:

- стратегічна розвідка
- оперативна розвідка /від дивізії вгору
- тактична розвідка /від дивізії вниз/
- бойова розвідка /перепроводжувана всіма родами військ та одиниць

Стратегічна розвідка складається з якісного персоналу, людей індивідуального й професійного знання, які охоче прийняли агентурну розвідку працю для добра власної батьківщини. Перепроводжується: летунством, агентурою та спеціальними глибокими рейдами партизанських відділів.

Основним завданням стратегічної розвідки це є здобування відомостей за дії ворога в напрямку постачання фронту з глибини країни, як матеріальними засобами так і людьми, та за всю діяльність ворога в стратегічній зоні /глибина ворожої зони в запілля його від 150 км і вище/ на відтинку економічному, політичному, військовому та суспільно-громадському.

Летунство здобуває відомості двома способами: везуальним спостереженням та фотографуванням.

Агенти розвідки діють у мирний час в державі ворога, а у воєнний час по всіх територіях де тільки знаходиться ворог. Характер їх дій зводиться до найменшого виставлення та найсильнішого вростання через своїх людей в уряди, вищі й головні військові штаби ворога і т.п., де тільки будуть можливості, щоб викрити його всі тайні плани, про які зацікавлене власне головне командування. Ясно, що агенти військової розвідки розбудовують власну агентурну сітку, пов'язуються із власною цивільною агентурною сіткою, ведуть агентурну роботу, маючи в розпорядженні необмежений грошовий капітал.

Оперативна розвідка перепроводжується розвідчим летунством, мотомеханізованими відділами та агентурою. Основним завданням оперативної розвідки буде доставлення вчасних відомостей за ворога, його розташування, кількість, склад та дію на протязі всієї оперативної зони /глибина ворожої зони в запілля його до 100-150 км./.

Характер дій оперативної розвідки зумовляються на спостереженні та розвідчо-бойовій праці. Це значить, що до мети ідуть дуже скрито, а дійшовши до певного цілеспрямованого об'єкту знищують його влас-

ними збройними засобами, головнo тоді, коли іншими методами неможливо буде отримати відповідних даних за ворога. В деяких випадках, діючі розвідчі сили можуть мати вогневу підтримку власної далекосяжної артилерії, чи летунства.

Методи перепровадження розвідки боєм вживається лише при конкретній потребі, бо розвідчий відділ не має своїм завданням боротьби з ворогом, а лише добування даних за ворога.

Мотомеханізовані розвідчі батальйони ведуть далеку розвідку аж до глибини ворожого запілля, завданням яких є виконати всі розвідчі завдання, що зумовлюються на конкретності й поспіху. Мотомеханізовані розвідчі відділи можуть бути використані і в других потребах. Наприклад, власна летунська розвідка виявила значну резерву ворога, яка маршувала і розійшлася ранком по квартирам частинно в населеному пункті, а частинно розквартирувалася під биваком. Віддаль місця розквартирування 14 клм. від головної лінії оборони власних військ. Виникає конкретність, щоб свіжих сил ворога в напрямку нашого відтинку, на якому маємо незначні сили, більше не накопичувалось. Використовуючи вигідність підходу місцевості, мотомеханізований розвідчий батальйон атакує ворожий резерв, який 2 години тому став на відпочинок. Розрахувавши час, за який успіє доїхати власний розвідчий батальйон до місця відпочинку ворожого резерву, в тому часі наші війська з певного відтинка власної оборони вдарять з усіх тяжких засобів по ворогові, який стоїть вчоло нашим.

Розраховується успіх – власні війська з оборони дезорієнтують ворога і примусять його сподіватись наступу. В той самий час розвідчий батальйон наскочить на частини ворога, що знаходяться на биваці і прямо знищать їх сплячими. Далше, розвідчий батальйон зробить скок взад і зупиниться. Налітає ескадра бомбардувальників власного летунства, вдарить бомбами по населенім пункті, де знаходиться друга частина ворожого резерву. Ясно, що ворожий резерв відступить з населеного пункту, тоді розвідчий батальйон ще раз, і останній, завдасть ворожому резерву смертельний удар і відходить назад у власне запілля. Наслідки праці розвідного батальйону, вирівняли співвідношення сил ворога супроти власних. Цим позбавлена небезпека ворожого наступу в напрямку незначних сил власної оборони.

Піхотний розвідчий батальйон веде глибоку розвідку з завданням устійнення місцевості, згупчення ворожих сил, рід військ і силу ворога, робить наскоки на ворожі штаби, а також творить засідки на маршові колони ворога, маючи за собою можливість використання порожнечі піль бойових відтинків ворога і необмежений час своїх дій.

Війська оперативної розвідки діють між собою стисле, послуговуючись засобами зв'язку, що на практиці всієї боротьби з ворогом являють собою – очі та голос перестороги власного командування військами і одноразово завдають нищівний удар ворожому керівництву, не допускаючи його до реалізування будьяких бойових планів.

Тактична розвідка має своїм завданням дати відомості командирів в час підготовки ним відповідного бойового завдання та вогневої дії про розташування, силу, склад, стан, якість, дії та намір ворога на протязі всієї тактичної зони /глибина ворожої зони в запіллі до 30 клм./.

Організовується тактична розвідка спеціальними відділами штабів дивізії, окремих бригад та деколи спеціально призначених для того полків. Тактична розвідка перепроваджується літаками, окремими мотомеханізованими відділами, розвідчими відділами піхоти та кінноти, деколи агентурою, яка в основному творитиме резерв оперативної розвідки.

Бойова розвідка організовується всіма військовими підрозділами та штабами полків, рівно ж як і всіма родами зброї. Розпочинається вона, як правило з моменту розчленування підрозділів до бою й найпізніше з моментом устійнення стику з ворогом.

Бойова розвідка мусить дати відомости про ворога для ПЕРЕПРОВАДЖЕННЯ САМОГО БОЮ, а тому зобов'язана в своїх діях охоплювати всі тактичні міроприємства ворога. До завдань бойової розвідки належить: спостереження за ворогом на фронті, за лінією фронту, виявлення флангів ворога, позицій його артилерії та других вогневих засобів, а також переміщення його тактичних резервів. Методами перепровадження бойової розвідки є спостереження та бій. Засоби добування відомостей за допомогою бою можуть бути різні, з яких найбільш вживаються: засідка, пошуки та демонстартивний наступ з обмеженими завданнями в певному напрямку.

Бойова розвідка поля бою заключається в постійнім спостереженні за ворогом на його бойовому фронті й за лінією фронту в кожний час - до бою, в час бою і після бою.

Засяг розвідчих дій й питомість завдань бойової розвідки такі:

Спостерігачі в кожній найменшій частині наземних військ, ведуть зорення за наземним й повітряним ворогом в засязі спроможности зору. Їх завдання зводяться до: спостереження за ворогом в кожний час і місця перебування власних складових одиниць, подати алярм остороги своїм військам і орієнтувати рух своїх частин в прохідности терену, вказати всі місця можливого ворожого удару і протиставитись ворогові одноразово з своєю складовою частиною, вказавши на вигідність зайняття бойових становищ.

Малі групи розвідувальних стеж /кожного роду військ/ складаються із сили не більше роя, які діють в засязі вогневої зброї своїх складових підрозділів. До їх завдань належить: розвідати місцевість або терен з тактичного боку, що являється передпіллям їхніх підрозділів, виявити сили ворога, його розташування вогневих точок, шляхи підходу і т.п.

Характер їх дій: осягти виконання своїх завдань скрито від очей ворога, а на випадок, якщо ворог заскочить їх ударом, то малі групи розвідувальних стеж бороняться власними збройними засобами, виходячи з скрутного становища під прикриттям вогневої підтримки тієї частини, що їх вислали на розвідування.

Більші групи розвідчо-бойових стеж, складаються з сил чоти, які діють в засязі вогневої зброї своїх сотень, що у випадку зудару з переважаючими силами ворога можуть дістати підтримку сотні піхотних гармат.

Характер дій більших розвідчо-бойових стеж, зумовляється на тому, що вони осягають виконання своїх завдань боєм та за підтримкою сотні піхотних гармат, стараються вперто розвідати розміщення сил і вогневих точок ворога.

Наприклад: група розвідчо-бойової стежі дістає завдання: розвідати й встановити дійсне місце ворожої оборони та розташування вогневих точок ворога, в напрямі бойового відтинку своєї сотні, що зазначений роздільними лініями.

Командир розвідувальної стежі розподіляє завдання своїм ройовим і одноразово призначає собі керівний почот. Він вказує напрям маршруту і певний об'єкт /місце/, до якого мусять дістатися стежі. Дійшовши до безпечного місця, стежа займе становища і ударяє вогнем по підозрілим об'єктам ворога.

Керівний почот розвідувальної стежі займає вигідний обсерваційний пункт, з якого при допомозі компасів /степенів, кутів азимута/ зорієнтується і подає по надавчому радіо-апараті, як стоять на позиціях сили і вогневі точки ворога супроти власних сил.

На такий провокаційний удар бойово-розвідувальної стежі, напевно ворог відізветься протиударом з усіх кінців й місць ворожого передпілля й бойового відтинка. Якщо ворог відозветься тільки з поодиноких вогневих гнізд, це буде знак недійсних позицій ворога. В такому випадку, керівний почот стежі голосить до сотні піхотних гармат,

чи мінометів: Увага! На віддалі такий то... Напряма такий то.... Така вогнева точка ворога..... Дай удар! Знищить одним ударом вогневу точку ворога то добре, а якщо ні то командир почоту стежі керує вогнем власних піхотних гармат аж пока знищить певну вогневу точку ворога.

Тоді ворог може відізватися з тяжких вогневих засобів. Тут завдання керівного почоту тільки буде: записати віддаль і під яким азимутом ідуть стріли тяжких вогневих засобів ворога, це можна буде використати для устійнення дійсної оборонної позиції ворога.

Такий документ /звітної схеми розташувань вогневих точок ворога/ готує керівний почот розвідчо-бойової стежі і він надсилається своєму командирі для використання його при можливому наступі власних військ. Такий характер дій можуть перепроваджувати розвідчо-бойові стежі не більше чоти.

Бойова розвідка стежа може складатися із сил одної сотні, яку висилають батальйони на домагання полкових командирів.

Засяг дій боево-розвідчих стеж оприділюється віддальми, що їх можуть підтримати війська з власних дійсних позицій, вогнем піхотних гармат, а також легкою полевю артилерією. Боево-розвідчі стезі в силі сотні, здібні вести близьку розвідку, що стисло входить в поняття - розвідування передпілля полку, яке знаходиться між власними та ворожими силами їх дійсної оборони.

Характер дій такої сотні уподібнюється до дій розвідчо-бойової стежі в силі чоти з тим, що ґрунтовніше знищує роздріблені сили ворога, які знаходяться на передпіллі бойового відтинку власного полку.

Основне завдання бойової стежі в силі сотні - "очистити" передпілля в засягу бойового відтинку полку, заганняючи незначні сили ворога на його дійсну лінію оборони, з таким розрахунком, щоб в часі власного наступу ворог попав цілковито під удари власних тяжких засобів.

Війська бойової розвідки стисло діють між собою, доповнюючи розвідчими матеріялами одні других, щоб результат всієї боево-розвідчої праці пішов в основи рішень тактичних завдань полків. Розвідування виду бойової розвідки бувають найправдоподібніші, тому що всі дані про ворога й бойові обставини взято в найновішому часі, реальність, яку добачили вже розвідчі очі.

Інженерні війська мають завданням забезпечити загальновійськовий бій з інженерного боку. По своєму складі вони неоднорідні. В склад інженерних військ входять:

- саперні частини,
- поштові частини,
- частини будови та відбудови шляхів,
- електротехнічні частини.

Основну масу інженерних військ творять саперні частини. В час наступаючого бою сапери відремонтовують дороги, якими своєчасно мусять бути підвезені всі необхідні засоби підготовки і ведення наступу. Вони помагають танковим частинам і артилерії усувати перешкоди при їх русі через оборонну полосу ворога, а тим самим умовляють прохідність по терену другим ешелонам піхоти, чи кінноти.

Якщо ворог зайняв оборону за річкою, то сапери по понтонних мостах помагають основним родам військ переправитись на ворожий бік ріки, ураховуючи, щоб через трудність водяної переправи не забракло основних сил й бойових засобів для дальшого й безпереривного ведення бою.

Дуже велику допомогу дають сапери наземним військам в оборонному бої. Будують різного роду перешкоди на дорогах, що йдуть від ворога до власної оборонної полоси, будують сховища, обсерваційні, амуніційні й медичні пункти в середині оборонної полоси. Технічно маскують всі діючі вогневі засоби і створюють фадьшиві пункти відносно розташування власних сил і т.д.

Понтонні частини - призначені для будови понтонних мостів більшої витривалості, під тягар переправлення всіх наземних родів військ. В основному їх праця заключається в подібності праці саперних частин з тим, що вони володіють більш потужнішими ремонтними й понтонними засобами.

Частини будови та відбудови шляхів-перепроваджують ремонт доріг, мостів на шосейних і ґрунтових дорогах. Їх праця мусить переводитися у великому поспіху. До того самого роду військ належать залізнодорожні війська.

Оперативне значення залізнодорожних військ в умовах ведення сучасної війни є велике. На них припадає обов'язок відбудовувати або нищити залізні дороги, що зближаються до лінії фронту головних відтинків удару.

Майже кожна оперативна й тактична бойова дія, як при наступаючому так і при оборонних боях, не завжди може бути здійснена згідно задумів командира, через зруйнування залізних доріг.

Бойово-фронтіві війська вимагають всіх необхідних військових матеріалів, майна та амуніції для ведення бою і життя, тобто всіх воєнних засобів, які потрібно довести із запілля. Роль залізних доріг по підвозі всіх військових на фронт виключно велика, бо ні один вид сучасного транспорту не має такої великої можливості підвозу, порівняно з залізнодорожним транспортом. Летунський, чи артилерійський розгром залізних доріг й військ по напрямі їх, вносить серйозне затримання постачання фронту, а тим самим затримується бажаний бойовий рух оперативних з'єднань, чи тактичних резервів.^{*}

Електротехнічні частини перепроваджують електрофікацію дротяних загарод, чи навіть ґрунту в деяких місцях. Тому розшукування й знищення ворожих електро-силових станцій являється - одним із найважливіших завдань летунства.

Санітарні частини несуть службу по збереженні здоров'я війська, відповідають, опікуються й приміщують ранених вояків у безпечні місця, шпиталі для їх лікування. Добре вишколені санітарі, які розуміють і свою боевість, завжди винесуть ранених із поля бою. Тому для того, на вишколах санітарних частин на це місце звертається особливу увагу.

^{*}Тому тепер намагаються залізничний транспорт заступити гелікоптерами.

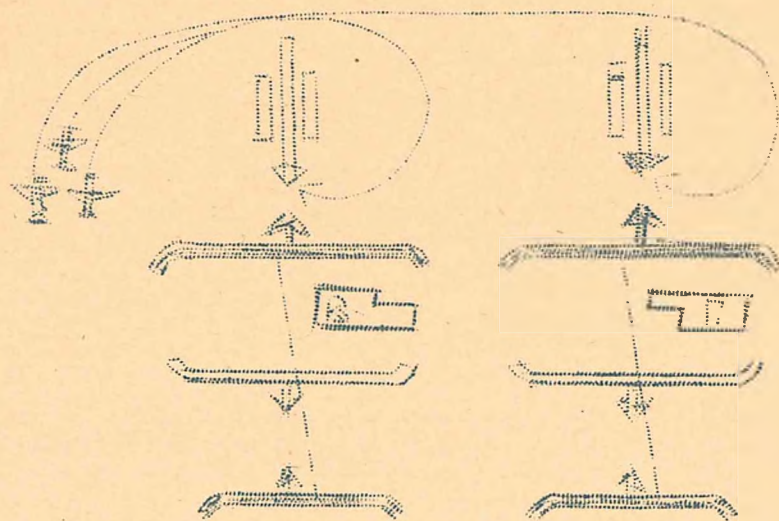

Рис.1. Операгивна взаємодія

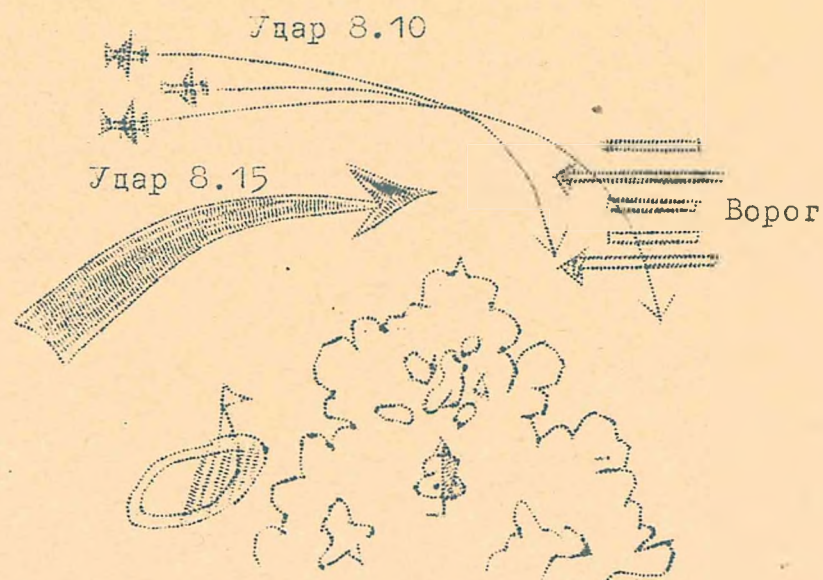

Рис.2. Тактична взаємодія

